

9. Repræsentationsret for samerne i Nordisk Råd (A 216).

Som omtalt side 84 havde finske, norske og svenske medlemmer foreslået observatørstatus for samerne i Nordisk Råd med henvisning til, at den samiske folkegruppe omfatter ca. 30.000 personer i de nordligste dele af Finland, Norge og Sverige, og at den har en mængde såvel økonomiske som kulturelle fællesproblemer.

Medlemsforslaget havde været forelagt for Nordisk Organisationskomité, hvis medlemmer på nær ét afviste det. Begrundelsen for afslaget var, at samerne allerede i betydelig udstrækning har mulighed for at fremføre deres synspunkter gennem remisudtalelser, ved at blive indkaldt som sagkyndige under udvalgenes behandling af forslag af samisk interesse og endelig ved den årlige beretning, Nordisk Samarbejdsorgan for Same- og Rensdyravsspørgsmål afgiver til Nordisk Råd. Organisationskomiteen anførte også som argument for sin afvisning, at det principielt bør fastholdes, at Nordisk Råd er et samarbejdsorgan mellem suveræne stater. Det vil svække rådets stilling og mindske dets indflydelse, hvis forskellige folkegrupper uden nogen forfatningsmæssig særstilling kunne opnå egen repræsentation i rådet. Man måtte også forudse, at hvis samerne fik observatørstatus, ville andre særskilte folkegrupper af etnisk, sproglig eller nationalpolitisk karakter fremsætte lignende krav.

Juridisk udvalg accepterede organisationskomiteens principielle konstitutionelle synspunkt, som særligt havde bygget på, at den samiske folkegruppe hverken som helhed eller i de enkelte lande med samisk befolkning indtog nogen forfatningsmæssig særstilling. Juridisk udvalg fandt imidlertid, at det var en opgave for Nordisk Råd også at varetage samernes fælles interesser på tværs af landegrænserne, og at rådet allerede på forskellig måde havde gjort det. Men inden for de bestående rammer burde der i videst muligt omfang gives repræsentanterne for samerne adgang til at deltage i rådets arbejde, især ved i udvalgene eller på anden måde at udtale sig om sager af interesse for befolkningsgruppen. Tillige lagde udvalget megen vægt på, at regeringerne var opmærksomme på de problemer, et udvidet nordisk samarbejde kan medføre for

samerne. Udvalgets flertal foreslog derfor rådet at anbefale regeringerne i Finland, Norge og Sverige at bevare og i takt med en yderligere intensivering af det nordiske samarbejde at udvide de bestående muligheder for samerne for at udtale sig i sager, der særligt har interesse for denne befolkningsgruppe.

To norske medlemmer af Juridisk udvalg foreslog, at der blev givet repræsentanter for samerne taleret i rådets plenum under behandlingen af sager af interesse for denne befolkningsgruppe.

Efter at mindretallets forslag til rekommandation var forkastet uden navneopråb, vedtoges udvalgsflertallets forslag som rekommandation nr. 17 med 67 stemmer mod 6 og 1 blank stemme.

10. Revisionen af Helsingforsaftalens regler om det nordiske samarbejdes organisation (B 8, B 8 Æ). (Smlgn. s. 55).

Juridisk udvalg udtrykte generel tilfredshed med Organisationskomiteens forslag til revision af Helsingforsaftalen og fandt, at man herigennem havde „taget et betydningsfuldt skridt henimod en yderligere effektivisering af det samarbejde mellem Nordens lande, der i dag er helt selvfølgelig.“ Udvalget var enigt med komiteen i, at Helsingforsaftalen, Nordisk Råds vedtægt og bestemmelserne om et Nordisk Ministerråd med kompetence for hele det nordiske samarbejdsfelt bør samles i „en konvention, der således også udadtil vil fremstå som det bærende grundlag for det virke, der knytter de nordiske lande sammen.“

På nogle konkrete punkter understregede udvalget komiteens forslag. Således var man enig i, at præsidiets ikke bør afgive henvendelse til regeringerne uden at have indhentet det vedkommende udvalgs udtalelse og eventuelt tillige en udtalelse fra de enkelte delegationer. Man tog ligeledes afstand fra det forslag, som var fremført i sag B 8 Æ, at suppleanter for præsidiemedlemmer selv skulle kunne afgøre, om de ønsker at deltage i præsidiemøder. Beslutning herom må træffes af præsidiets som helhed, medmindre det ordinære medlem har meldt forfald.

I tilslutning til Organisationskomiteen fastslog udvalget også, at bestemmelsen i § 42 om, at der skal gives forskellige politiske retninger repræsentation i rådet, bør forstås